

Sygn. akt I ACa 280/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSA Anna Cesarz (spr.)

Sędziowie SA Anna Beniak

del. SO Krzysztof Kacprzak

Protokolant sekretarz sądowy Lidia Milczarek

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2016 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **J. J.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w Ł.**

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 10 grudnia 2015 r. sygn. akt II C 252/13

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od J. J. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;**

3. **przyznaje i nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Ł. na rzecz adwokata T. J. prowadzącego Kancelarię Adwokacką w Ł. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem i 60/100) zł brutto tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I ACa 280/16

UZASADNIENIE

Pozwem skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w Ł. J. J. wniósł o zasądzenie zadośćuczynienia

w kwocie 80.000 zł z tytułu naruszenia jego dóbr osobistych w okresie osadzenia od stycznia do września 2012 r.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 10 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił powództwo (pkt 1), przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa

Sądowi Okręgowemu w Łodzi na rzecz adw. T. J. z Kancelarii Adwokackiej położonej w Ł. przy al. (...) lok. 6 kwotę 147,60 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu (pkt 2),

a także nie obciążył powoda kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego pozwanego (pkt 3).

Powyższe rozstrzygnięcie zostało wydane na podstawie ustaleń, które Sąd Apelacyjny w całości podzielił i przyjął za własne. Z ustaleń tych wynikało, że powód był osadzony w Areszcie Śledczym w Ł. w okresie od 13 stycznia 2012 r. do 9 maja 2012 r. oraz od 14 maja 2012 r. do 27 września 2012 r.

W czasie pobytu w pozwanym Areszcie powód przebywał w następujących celach:

- w celi numer 7 w Pawilonie A/1 o powierzchni 11,52 m²: w okresie od 13 do 15 stycznia 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 3),

- w celi numer 121 w Pawilonie B/4 o powierzchni 12,04 m²: w okresie od 16 do 17 stycznia 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 4), w okresie od 18 do 24 stycznia 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 3), w okresie od 25 stycznia do 14 lutego 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 4),

- w celi nr 142 w Pawilonie B/4 o powierzchni 9,60 m²: w dniu 15 lutego 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 3), w okresie od 16 do 26 lutego 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 2), w okresie od 27 lutego do 3 marca 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 3),

- w celi numer 149 w Pawilonie B/4 o powierzchni 12,05 m²: w okresie od 3 do 4 marca 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 4), w okresie od 5 do 12 marca 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 3), w dniu 13 marca 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 4), w dniu 14 marca 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 3), w okresie od 15 marca 2012 r. do 23 kwietnia 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 4), w okresie od 24 kwietnia 2012 r. do 7 maja 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 3),

- w celi numer 146 w Pawilonie B/4 o powierzchni 11,18 m²: w dniu 8 maja 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 3), w dniu 9 maja 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 2),

- w celi numer 13 w Pawilonie A/1 o powierzchni 12,02 m²: w dniu 14 maja 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób - 4), w okresie od 15 do 16 maja 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób - 3),

- w celi numer 39 w Pawilonie B/2 o powierzchni 12,05 m²: w dniu 17 maja 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 2), w okresie od 18 do 20 maja 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 3), w dniu 28 maja 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 3), w okresie od 29 do 30 maja 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 4),

- w celi numer 125 w Pawilonie B/4 o powierzchni 12,04 m²: w okresie od 31 maja 2012 r. do 7 czerwca 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 4),

- w celi numer 121 w Pawilonie B/4 o powierzchni 12,04 m²: w okresie od 8 czerwca do 26 września 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 4), w dniu 27 września 2012 r. (liczba zakwaterowanych osób – 3).

W Areszcie Śledczym w Ł. przeprowadzane są sukcesywnie remonty. W latach ubiegłych wyremontowano 45 cel, w roku 2014 - 90 cel.

W trakcie pobytu w pozwanym Areszcie Śledczym powód przebywał

w wyremontowanej celi. Ściany w celi były pomalowane, kącik sanitarny był zabudowany i zamykany płytą paździerzową. W celi zapewniony był dostęp do zimnej wody. Osadzeni mieli możliwość korzystania z grzałki elektrycznej. Grzałkę należało kupić we własnym zakresie. Osadzeni sami sprząтали cele przy użyciu szczotki i wody.

W celi znajdował się stolik o wymiarach 80 x 40 cm, 4 stołki i 4 łóżka oraz szafka.

Kąciki sanitarne we wszystkich celach są oddzielone od obszaru mieszkalnego. Pierwotnie były budowane z płyty pilśniowej sięgającej

ok. 215 cm, z wolną przestrzenią pod sufitem i nad podłogą. W ok. 200 celach zabudowa ta została podwyższona od podłogi do sufitu i zamontowano całociowe drzwi.

W 2013 r. Areszt Śledczy w Ł. otrzymał środki finansowe na podwyższenie zabudowy kącików sanitarnych.

We wszystkich celach znajduje się oświetlenie typu jarzeniowego - dwie świetlówki po 40 wat każda oraz dodatkowe oświetlenie kącika. W przypadku stwierdzenia usterek oświetlenia do celi przychodził elektryk.

W tygodniu miały miejsce przerwy w dostawie prądu, od godziny 10:00 do godziny 12:00 oraz w nocy do godziny 6:00 rano. W trakcie weekendów prąd był dostępny cały czas.

W styczniu 2012 r. przeprowadzono w pozwanym Areszcie Śledczym okresową kontrolę przewodów kominowych. W wyniku kontroli stwierdzono,

że objęte nią przewody kominowe oraz elementy urządzeń kominowych odpowiadają przepisom ustawy Prawo Budowlane. Kontrola obejmowała budynki pawilonów A, B i C.

W kuchni Aresztu Śledczego w Ł. pracują osadzeni pod nadzorem funkcjonariusza. Układanie jadłospisu odbywa się w oparciu o gotowe programy. Dzienna dawka posiłku, jeśli chodzi o zawartość składników pokarmowych, odpowiada regulacjom prawnym. Do pododdziałów posiłki dostarczane są w termosach.

W pozwanej placówce osadzeni mają dostęp do zajęć kulturalno - oświatowych. Do ich dyspozycji jest biblioteka, do której można było się zapisywać, jak również świetlica. Osadzeni mogą grać w gry, mają dostęp do telewizji cyfrowej i analogowej, jak również do audycji nadawanych w rozgłośniach radiowych. Codziennie osadzeni mają zapewnioną godzinę spaceru.

Osadzeni mają zapewnioną możliwość korzystania z usług religijnych, w placówce znajduje się kaplica, zaś msza święta jest transmitowana. Istnieje również możliwość skorzystania z indywidualnej posługi kapłańskiej.

Osadzeni mają zapewnioną opiekę medyczną, w Areszcie Śledczym zatrudnieni są lekarze, jest ambulatorium. Kontakt z lekarzem odbywa się po zgłoszeniu takiej potrzeby przez osadzonego. Wizyta lekarska odbywała się w ciągu tygodnia od zgłoszenia żądania.

W celu stwarzania warunków sprzyjających indywidualnemu postępowaniu ze skazanymi, zapobieganiu szkodliwym wpływom skazanych zdemoralizowanych oraz zapewnieniu skazanym bezpieczeństwa osobistego, wyboru właściwego systemu wykonywania kary, rodzaju i typu zakładu karnego oraz rozmieszczenia skazanych wewnątrz zakładu karnego - dokonuje się ich klasyfikacji (art. 82 § 2 k.k.w.). Klasyfikacji skazanych dokonuje się mając na względzie w szczególności: płeć, wiek, uprzednie odbywanie kary pozbawienia wolności, umyślność lub nieumyślność czynu, czas pozostałej do odbycia kary pozbawienia wolności, stan zdrowia fizycznego i psychicznego, w tym stopień uzależnienia od alkoholu, środków odurzających lub psychotropowych, stopień demoralizacji i zagrożenia społecznego, rodzaj popełnionego przestępstwa. Podstawą klasyfikacji są w szczególności badania osobopoznawcze (art. 82 § 3 i § 3 k.k.w.).

Przy umieszczaniu skazanego w celi mieszkalnej bierze się pod uwagę w szczególności: decyzję klasyfikacyjną, konieczność oddzielenia skazanego

od tymczasowo aresztowanego, potrzebę zapewnienia porządku oraz bezpieczeństwa w zakładzie karnym, zalecenia lekarskie, psychologiczne i rehabilitacyjne, potrzebę kształtowania właściwej atmosfery wśród skazanych, konieczność zapobiegania samoagresji i popełnieniu przestępstw w trakcie odbywania kary (art. 110 § 4 k.k.w.). Nadto skazanych rozmieszcza się w celach uwzględniając w szczególności płeć oraz uprzednie odbywanie zasadniczej kary pozbawienia wolności albo karę aresztu wojskowego.

Potrzeba ustalenia, czy skazany jest uczestnikiem podkultury przestępczej wynika wprost z zarządzenia Nr 2/04 Dyrektora Generalnego (...) Więzień z dnia 24 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych. Treść § 45 przewiduje, że bezzwłocznie po przyjęciu skazanego do zakładu karnego należy wstępnie ustalić jego dotychczasowe związki i stosunek do podkultury przestępczej. Informacje te ustala się na podstawie deklaracji skazanego. Dane te uzyskane w trakcie rozmowy wstępnej są następnie weryfikowane w trakcie dalszej pracy osobopoznawczej ze skazanym. Ponadto monitorowane są wszelkie zachowania i symptomy mogące świadczyć o związkach z podkulturą przestępczą, pełnionych rolach i mogących występować na tym tle zagrożeniach dla porządku i bezpieczeństwa zakładu karnego.

W celu ograniczenia negatywnych zachowań skazanych, którzy deklarują się jako uczestniczący w podkulturze przestępczej, dokonuje się ich rozmieszczenia w celach mieszkalnych niezależnie od deklarowanej przynależności do grup nieformalnych, jednak w sposób zapewniający bezpieczeństwo osobiste i bezpieczeństwo zakładu karnego

Powód miał kontakt z osobami z subkultury więziennej jedynie w łaźni oraz na spacerach.

Podczas pobytu powoda w celi nr 121, w celi przebywał również osadzony, który po trzech dniach pobytu oświadczył, że jest zakażony wirusem HIV i HCV. W. nie poinformowano o dolegliwości nowego współwzięcia.

Sąd Okręgowy oddalił powództwo wskutek uznania, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdził żadnego z podniesionych w pozwie zarzutów dotyczących warunków odbywania przez powoda izolacji penitencjarnej. W ocenie Sądu Okręgowego nie zostało udowodnione, by fakt osadzenia powoda w pozwanej jednostce wywołał u niego negatywne skutki psychiczne, zdrowotne bądź fizyczne uzasadniające poczucie krzywdy innej niż wynikająca z samego faktu pozbawienia wolności. Różnego rodzaju ograniczenia i niedogodności, na które skarżył się powód (m.in. odnoszące się do braku ciepłej wody w celach, możliwości korzystania z łaźni jedynie raz w tygodniu, umieszczenia w otworach okiennych blend) Sąd Okręgowy uznał za mieszczące się w nakreślonych przez ustawodawcę ramach dozwolonego działania władzy publicznej, a tym samym nie powodujące uszczerbku w dobrach osobistych powoda. Kierując się wynikami przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd Okręgowy nie stwierdził naruszenia prawa powoda do wykonywania kultu religijnego, ograniczenia dostępu do opieki medycznej, świetlicy, czy prasy. Nie stwierdził także podnoszonej przez powoda okoliczności otrzymywania pomniejszych racji żywnościowych, czy wreszcie stwarzania sytuacji konfliktogennych na skutek kontaktu z osadzonymi należącymi do subkultur. Ze względu na to, że niedopuszczalne jest ujawnianie informacji o stanie zdrowia osoby osadzonej w jednostce penitencjarnej, Sąd Okręgowy nie przychylił się do twierdzeń powoda, że wskutek umieszczenia go w jednej celi z osobą zakażoną wirusem HIV i HCV nastąpiło naruszenie jego dóbr osobistych, zwłaszcza że powód nie wykazał, by okoliczność ta stanowiła źródło jakiegokolwiek jego krzywdy. W konsekwencji Sąd Okręgowy wykluczył przypisanie pozwanemu odpowiedzialności, zaś o kosztach postępowania orzekł po myśli art. 102 k.p.c.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł powód, zaskarżając go w zakresie pkt. 1 oraz podnosząc następujące zarzuty:

1. naruszenia przepisów postępowania, tj.:

- art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków dowodowych o dopuszczenie dowodów z:

a) opinii biegłego z zakresu budownictwa i dokonanie przez Sąd samodzielnych ustaleń co do powierzchni cel, w których przebywał powód na podstawie zeznań świadka W. B. będącego pracownikiem jednostki penitencjarnej oraz dokumentacji złożonej przez pozwanego, której rzetelność była przez powoda kwestionowana, podczas, gdy ustalenie rzeczywistej powierzchni cel Aresztu Śledczego w Ł., w których przebywał powód wymagało wiedzy specjalistycznej z zakresu budownictwa,

b) opinii biegłego psychologa i w konsekwencji dokonanie przez Sąd I instancji samodzielnego i zarazem dowolnego ustalenia, że przebywanie w warunkach bytowych panujących w celach, w których powód odbywał karę pozbawienia wolności, nie godzi w jego zdrowie psychiczne, podczas gdy do stwierdzenia tej okoliczności niezbędna jest wiedza specjalistyczna z zakresu psychologii,

- art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez nierozpoznanie wniosku dowodowego o zobowiązanie pozwanego do złożenia atestów przesłan okiennych zamontowanych w celach zajmowanych przez powoda, aktualnych na rok 2012, w szczególności atestów dotyczących transparentności,

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zebranego w sprawie i przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów, polegające na:

a) ustaleniu, że odbywanie przez powoda kary pozbawienia wolności w warunkach panujących w Areszcie Śledczym w Ł. nie naruszyło dóbr osobistych powoda w postaci godności, prawa do odbywania kary pozbawienia wolności w warunkach humanitarnych, prawa do równego traktowania, w sytuacji, gdy na obiektywność tych naruszeń wskazują zarówno zeznania świadka M. T., jak i powoda,

b) uznaniu zeznań świadka M. T. i powoda odnośnie warunków bytowych panujących w Areszcie Śledczym w Ł. za niewiarygodne z tego tylko względu, że osoby te odbywały karę pozbawienia wolności, podczas gdy zeznania te są logiczne, spójne, wzajemnie ze sobą korespondują i w konsekwencji winny stanowić podstawę czynienia przez Sąd ustaleń odnośnie warunków bytowych panujących w/w jednostce penitencjarnej,

c) czynieniu przez Sąd Okręgowy ustaleń w niniejszej sprawie wyłącznie w oparciu o zeznania świadka W. B., będącego pracownikiem pozwanego Aresztu Śledczego w Ł. oraz dokumentacji złożonej przez pozwanego, podczas gdy zeznania W. B. sprowadzają się w zasadzie do lakonicznego wskazania, że warunki bytowe są zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, nie odnoszą się w ogóle do warunków panujących w konkretnych celach, w których przebywał powód, lecz ogólnie do całego Aresztu Śledczego w Ł. i jako takie winny zostać uznane przez Sąd za nieprzydatne do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, zaś złożona dokumentacja, której rzetelność była przez powoda kwestionowana (choćby notatka służbowa D. Ochrony (...) w Ł. z dnia 9 września 2013 r. dotycząca powierzchni cel) winna zostać zweryfikowana dowodem z opinii biegłego z zakresu budownictwa,

2. naruszenia prawa materialnego, tj. art. 24 § 1 k.c. i art. 448 k.c. w zw. z art. 417 § 1 k.c. poprzez ich niezastosowanie i oddalenie powództwa

w sytuacji, gdy doszło do bezprawnego, zawinonego i obiektywnego naruszenia dóbr osobistych powoda w postaci godności, prawa do odbywania kary pozbawienia wolności w warunkach humanitarnych, co wywołało u powoda krzywdę.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę wyroku w zaskarżonym zakresie i uwzględnienie powództwa w całości, a także o zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Pozwany odpowiadając na apelację wniósł o jej oddalenie oraz zwrot kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja podlegała oddaleniu wobec braku jakichkolwiek przekonujących argumentów mających świadczyć o nierozpoznaniu przez Sąd Okręgowy istoty sprawy, a w konsekwencji mogących uzasadniać uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, czy też dokonanie innej, wyrażonej w postulatach apelacji zmiany tego orzeczenia.

Skarżący nie zdołał zdyskwalifikować wyników przeprowadzonego przez Sąd Okręgowy postępowania dowodowego, które wpływały bezpośrednio na ocenę powództwa w kontekście objętych zarzutami apelacji przepisów prawa materialnego. Brak przedstawienia przekonujących argumentów na okoliczność dopuszczenia się w tym zakresie przez Sąd Okręgowy zarzucanego uchybienia rygorom art. 233 § 1 k.p.c. co do sposobu gromadzenia i oceny materiału dowodowego, w tym brak określenia kryteriów oceny, które Sąd ten naruszył przy ocenie wiarygodności poszczególnych dowodów, przekładał się na bezzasadność omawianego zarzutu, pozwalając jedynie na uznanie, że zarzut ten był wyrazem dezaprobaty ustalonego przez Sąd I instancji stanu faktycznego wyłącznie z tej przyczyny, że zgromadzony materiał dowodowy nie wspierał twierdzeń skarżącego zgodnych z jego stanowiskiem w procesie oraz oczekiwaniami co do należnych mu świadczeń. Innymi słowy, skoro skarżący poprzestał na samym tylko stwierdzeniu wadliwości oceny materiału dowodowego, podczas gdy zachodzi konieczność wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub zwykłego doświadczenia życiowego, na których opiera się uprawnienie sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów w rozumieniu art. 233 § 1 k.p.c., Sąd Apelacyjny nie przychylił się do zarzutu obrazy tego przepisu.

Podobnie Sąd Apelacyjny nie podzielił twierdzeń skarżącego o wystąpieniu w niniejszej sprawie niekompletności zgromadzonego w pierwszej instancji materiału dowodowego, mającej rzutować na prawidłowość rozstrzygnięcia sporu. Zgodzić się wprawdzie należy z apelującym, że w toku postępowania dowodowego Sąd Okręgowy nie odniósł się do złożonego przez niego wniosku o zobowiązanie pozwanego do złożenia atestów przesłan okiennych zamontowanych w celach zajmowanych przez powoda, aktualnych na 2012 r.

W orzecznictwie podkreśla się, że pozytywne bądź negatywne wypowiedzenie się co do każdego wniosku dowodowego jest obowiązkiem procesowym sądu, który powinien je uwzględnić albo oddalić. Jego niedopełnienie stanowi naruszenie art. 236 k.p.c. Niewydanie przez sąd postanowienia dowodowego nie jest jednak z reguły uchybieniem mogącym mieć wpływ na wynik sprawy chyba, że narusza zasady kontrydiktoryjności procesu (postanowienie SN z dnia 25 czerwca

2015 r., III CSK 413/14). Do tak daleko posuniętych uchybień w rozpoznawanej sprawie nie doszło. Zawnioskowany przez skarżącego dowód, który został przez Sąd Okręgowy pominięty nie mógł bowiem mieć znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu tym bardziej, że wiedzą znaną Sądowi z urzędu jest fakt zachowania - mimo zamontowania blend w oknach cel pozwanego Aresztu - norm w zakresie przepuszczalności światła i powietrza. W rezultacie nie było podstaw do przyjęcia, że Sąd Okręgowy przez brak ustosunkowania się do omawianego wniosku dowodowego dopuścił się naruszenia art. 217 § 1 k.p.c. w zw.

z art. 227 k.p.c.

Skarżący winien mieć na uwadze to, że jego prawu do składania wniosków dowodowych nie towarzyszył obowiązek Sądu Okręgowego uwzględniania każdego z nich, a jedynie dopuszczenia tych dowodów, które zmierzały do wyjaśnienia sprawy, umożliwiając jej rozstrzygnięcie. Do tego bowiem sąd orzekający jest zobowiązany w świetle art. 227 k.p.c., który ma zastosowanie przed podjęciem rozstrzygnięć dowodowych i uprawnia sąd do selekcji zgłoszonych

dowodów, jako skutku przeprowadzonej oceny istotności okoliczności faktycznych, których wykazaniu dowody te mają służyć. Co za tym idzie twierdzenie, że przepis ten został naruszony przez sąd rozpoznający sprawę ma rację bytu tylko w sytuacji, gdy wykazane zostanie, że sąd przeprowadził dowód na okoliczności niemające istotnego znaczenia w sprawie i ta wadliwość postępowania dowodowego mogła mieć wpływ na wynik sprawy, albo odmówił przeprowadzenia dowodu z uwagi na powołanie go do udowodnienia okoliczności niemających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w sytuacji, kiedy ocena ta była błędna (wyrok SN z dnia 11 lipca 2012 r., II CSK 677/11).

W realiach niniejszej sprawy nie zaistniała żadna z przedstawionych sytuacji, a Sąd Okręgowy nie miał obowiązku kontynuowania postępowania dowodowego. Za dalszym jego prowadzeniem nie mógł w każdym razie przemawiać brak satysfakcji powoda z dotychczasowych jego wyników. Przeprowadzenie wnioskowanych przez skarżącego dowodów o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego do spraw budownictwa oraz biegłego psychologa byłoby działaniem na zwłokę. Skarżący przyznał zresztą, że nie miał możliwości samodzielnego zmierzenia powierzchni cel, w których przebywał. Stąd wątpliwe jest twierdzenie – leżące u podstaw pierwszego z wymienionych wniosków – że powierzchnia ta nie spełniała obowiązujących norm, a jej ustalenie na podstawie dowodów zaoferowanych przez pozwanego było świadectwem uchybienia proceduralnego. Uwzględnienie drugiego ze wskazanych wniosków wymagało natomiast skonkretyzowania podstawy faktycznej na okoliczność doświadczenia przez powoda traumy. Powód zdawał się wiązać jej wystąpienie z faktem osadzenia go w jednej celi z osobą zakażoną wirusem HIV i HCV. Nie podnosił jednak, by w warunkach osadzenia doznawał stresu (kwestię tę poruszył dopiero w apelacji) i poszukiwał pomocy psychologa, także z powyższej przyczyny.

W konsekwencji należało uznać, że pozostający w dyspozycji Sądu I instancji materiał dowodowy był wystarczający dla oceny zasadności zgłoszonego

w pozwie roszczenia i nie wymagał uzupełnienia o dalsze wnioskowane przez powoda dowody, do których obecnie nawiązuje w stawianych zarzutach,

a zatem, że nie było podstaw do stwierdzenia braków w materiale dowodowym, którym dysponował Sąd Okręgowy, mogących rzutować na prawidłowość wydanego wyroku i świadczyć o naruszeniu objętych zarzutami apelacji przepisów postępowania.

Poczynione w sprawie ustalenia faktyczne stanowiły następstwo rozpatrzenia całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego, a nie tylko dowodów pochodzących od strony pozwanej. W tej sytuacji przyjęcie zasadności prezentowanego przez nią stanowiska przy jednoczesnym zdyskwalifikowaniu dowodów zaoferowanych przez stronę powodową (m.in. zeznań świadka

M. T.) nie mogło świadczyć o jakimkolwiek uchybieniu proceduralnym. Uchybienia tego nie stanowił z całą pewnością brak przychylenia się do zgłoszonego w pozwie żądania, tym bardziej, że ocena roszczenia i uznanie jego bezzasadności odbyły się na tle wszystkich przeprowadzonych dowodów oraz

w ramach swobodnej ich oceny (art. 233 § 1 k.p.c.). Należało zatem przyjąć, że skarżący nie zdołał zdyskwalifikować ustaleń faktycznych, na których oparty został zaskarżony wyrok, a wątpliwości skarżącego dotyczyły w zasadzie ich materialnoprawnej oceny, będąc wyrazem ogólnego niezadowolenia ze sposobu rozstrzygnięcia sporu.

W postępowaniu dotyczącym ochrony dóbr osobistych, w którym po stronie pozwanej występuje Skarb Państwa niezbędne jest wykazanie przesłanek jego odpowiedzialności statutowanych przepisami art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 417 § 1 k.c., przy czym w pierwszej kolejności powód powinien wykazać okoliczność naruszenia konkretnego dobra osobistego w rozumieniu art. 23 k.c. Dopiero

w razie pozytywnego przesądzenia tej kwestii sąd orzekający dokona oceny bezprawności działania bądź zaniechania prowadzącego do naruszenia dóbr osobistych powoda, a także oceny w zakresie wystąpienia szkody i związku przyczynowego między inkryminowanym zachowaniem pozwanego a ową szkodą. Według utrwalonego stanowiska judykatury ocena, czy działanie naruszyło dobro osobiste, dokonywana jest na podstawie obiektywnego kryterium, a sąd powinien rozważyć, czy typowa, przeciętna osoba na miejscu pokrzywdzonego uznałaby określone działanie za naruszenie dobra osobistego oraz czy w odczuciu społecznym określone zachowanie zakwalifikowane może być jako naruszające dobra osobiste (wyrok SN z 25 kwietnia 1989 r., I CR 143/89, OSP 1990, Nr 9, poz. 330; wyrok SN z 11

marca 1997 r., III CKN 33/97, OSN 1997, Nr 6 – 7, poz. 93; uzasadnieniu wyroku SN z 26 października 2001 r., V CKN 195/01, L.; uzasadnieniu wyroku SN z 23 maja 2002 r., IV CKN 1076/00, OSN 2003, Nr 9, poz. 121; wyrok SN z 5 kwietnia 2002 r., II CKN 953/00, L.; wyrok SN z 22 stycznia 2014 r., III CSK 123/13, Biul. SN 2014, Nr 6). Skoro ocena faktu naruszenia dóbr osobistych ma charakter obiektywny, szczególne cechy pokrzywdzonego (np. nadwrażliwość, choroba psychiczna) nie są brane pod uwagę w ocenie naruszenia. Nie oznacza to jednak, że odczucia pokrzywdzonego mogą zostać całkowicie pominięte, ale z całą pewnością nie można im przypisać rozstrzygającego znaczenia (wyrok SN z dnia 28 marca 2003 r., V CSK 308/02, OSNC 2004, Nr 5, poz. 82).

W niniejszej sprawie powód nie dopełnił już pierwszego z wyżej wymienionych warunków, bowiem nie zdołał wykazać żadnej ze wskazanych

w pozwie form naruszenia jego dóbr osobistych. Te zachowania pozwanego, które powód piętnował nie mogły świadczyć i przy takim kształcie materiału dowodowego, jaki został zgromadzony przez Sąd Okręgowy nie świadczyły o wystąpieniu przeciwko jego godności, jako osoby pozbawionej wolności, a tym samym o wyrządzeniu mu krzywdy, stanowiąc wyłącznie przejaw typowych dolegliwości determinowanych faktem odbywania kary izolacyjnej.

W konsekwencji gołosłowne pozostawały twierdzenia o umieszczeniu powoda w przeludnionych celach, pozbawionych odpowiedniego dostępu światła i powietrza, zmniejszaniu racji żywnościowych, niezapewnieniu intymności w kąciek sanitarnym, dostępu do zajęć kulturalno – oświatowych, dostępu do pomocy medycznej, posług religijnych i inne, które powód szczegółowo wskazał w treści pozwu.

W tym stanie rzeczy zarzuty podniesione przez skarżącego należało uznać za chybione, skutkiem czego zawierająca je apelacja, będąca wyłącznie wyrazem polemiki z prawidłowymi ustaleniami tego Sądu i trafnymi wnioskami, podlegała oddaleniu po myśli art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r.

o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U.2013.1150 j.t.), uznając że skarżący winien ponieść konsekwencje finansowe oczywiście bezzasadnego zaskarżenia wyroku Sądu I instancji.

Wynagrodzenie na rzecz pełnomocnika reprezentującego powoda z urzędu Sąd Apelacyjny przyznał stosownie do § 11 ust. 1 pkt 25 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t.).